

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

EUROOPA KOMISJON

KOMISJONI TEATIS

roheline transpordikoridori rakendamise kohta piirihaldusmeetmeid käsitlevate suuniste alusel, et kaitsta inimeste tervist ning tagada kaupade ja esmatähtsate teenuste kättesaadavus

(2020/C 96 I/01)

Kokkuvõte

- Euroopa Komisjonis 16. märtsil 2020 vastu võetud piirihaldusmeetmete suunistes, et kaitsta inimeste tervist ning tagada kaupade ja esmatähtsate teenuste kättesaadavus, (¹) rõhutatakse põhimõtet, et kõik ELi sisepiirid peaksid jääma kaubale avatuks ning et tuleb tagada esmatähtsate toodete tarneahelad. Kaupade vaba liikumine, eriti hädaolukorras ja kõigi huvides, eeldab, et liikmesriigid järgivad ja rakendavad suuniseid täielikult kõigis sisepiiridel asuvates piiriületuspunktides. Käesoleva dokumendi eesmärk on aidata liikmesriikidel rakendada suuniseid seoses rohelise koridoriga. Selle eesmärk on soodustada kogu ELis koostööprotsessi, et kõik veosed, sealhulgas esmatarbekaupad, nagu toit ja meditsiinitarbed, jõuaksid viivitamata sihtkohta.
  - Selleks et säilitada kogu ELis tarneahelate katkematus ja tagada kaupade ühtse turu toimimine, kui sisepiiridel toimub või on kehtestatud kontroll, palutakse liikmesriikidel määrata viivitamata kõik üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) asjaomased sisepiiridel asuvad piiriületuspunktid ja vajalikul määral lisapiiripunkte nn rohelise koridori piiriületuspunktideks maismaa- (maantee- ja raudtee-), mere- ja lennutranspordi puhul.
  - Rohelise koridori piiriületuspunktide läbimine, sealhulgas transporditöötajate tervise- ja muud kontrollid, ei tohiks maismaa sisepiiridel kesta kauem kui 15 minutit. Need piiriületuspunktid peaksid olema avatud kõigile kaubaveokitele, sõltumata veetavast kaubast.
  - Liikmesriigid peaksid viivitamata tegutsema, et peatada ajutiselt kõik nende territooriumil kehtivad maanteeveo- ja transporditöötajate vaba liikumise piirangud (nädalalõpu ja öösõidukeelud, valdkondlikud jm keelud).
  - Transporditöötajatel peaks nende kodakondsusest ja elukohast olenemata olema lubatud sisepiire ületada. Piirangutest, nagu reisipiirangud ja transporditöötajate kohustuslik karantiin, tuleks loobuda, ilma et see piiraks pädevate asutuste õigust võtta proportsionaalseid ja spetsiaalselt kohandatud meetmeid nakkusohu minimeerimiseks.
1. COVID-19 puhangul on hävitav mõju Euroopa transpordi- ja liikuvusvaldkonnale. Euroopa tarneahel toimib tänu ulatuslikule kaubaveoteenuste võrgule, mis hõlmab kõiki transpordiliike. Järjepidevad ja katkematud maismaa-, mere- ja lennutransporditeenused on kogu ELi jaoks strateegilise tähtsusega. Maismaa tarneahelaid, eelkõige maantee kaudu, mis moodustavad praegu 75 % kaubaveost, on eriti rängalt mõjutanud sisenemiskeeldude kehtestamine maismaa sisepiiridel ja/või teatavatesse liikmesriikidesse sisenevatele kutselistele sõidukijuhtidele kehtestatud piirangud. Hiljuti oli teatavatel ELi sisepiiridel ooteaeg üle 24 tunni, seda isegi meditsiinitarvete puhul.

(¹) https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20200316_covid-19-guidelines-for-border-management.pdf

2. Käesolevas teatises kutsutakse liikmesriike üles rakendama piirihaldussuuniseid täies ulatuses kõigi ELi-siseste kaubavedude ⁽²⁾ puhul ning antakse liikmesriikidele konkreetseid lisajuhiseid selle kohta, kuidas rakendada suuniste punkte 1–6, 8, 10, 11, 19 ja 22. Sellega kutsutakse liikmesriike üles kehtestama vajalikud operatiiv- ja korralduslikud meetmed, eeldades, et need erakorralised meetmed on koroonaviiruse leviku tõkestamise ajal ajutised.

1. Jätkuva voo tagamine TEN-T võrgus

3. **Üleeuroopalisel transpordivõrgul** ⁽³⁾, mis koosneb kõige olulisematest maantee-, raudtee- ja siseveeteede tuiksoontest ning ühendab sadamaid, lennujaamu ja mitmeliigilise transpordi terminale, on oluline roll kaupade ringluse tagamisel. Kõigi kaupade sujuva liikumise tagamine selles võrgus on väga oluline, et saavutada tõhus sanitaarne reageerimine pandeemiale, kinnitada elanikkonnale, et varud on tagatud, ja leevendada viiruse mõju majandusele.
4. **Liikmesriigid peaksid viivitamata rakendama järgmisi meetmeid, et tagada takistusteta kaubavedu kogu TEN-T võrgus.**
5. **Kõiki kaubasõidukeid ja nende juhte tuleks kohelda mittediskrimineerivalt**, olenemata sõiduki päritolust, sihtkohast, registreerimisriigist või juhi kodakondsusest. Liikmesriigid ei tohiks teha vahet sõidukitel, millega veetakse nende territooriumil kasutatavaid kaupu, ja sõidukitel, mis teevad üksnes transiitvedusid.
6. Kui sisepiiridel toimub või on kehtestatud piirikontroll, kutsutakse liikmesriike üles määrama TEN-T asjaomased sisepiiril asuvad piiriületuspunktid, ⁽⁴⁾ samuti vajaduse korral suuremad lisapiiriületuspunktid **nii-öelda roheline koridori piiriületuspunktideks**.
7. Nende roheline koridori piiriületuspunktide läbimine, sealhulgas võimalikud kontrollid ja läbivaatused, **ei tohiks kesta kauem kui 15 minutit**. Tuleks avada lisapiiriületuspunktid, mis keskenduvad üksnes kaupade liikumisele, kui TEN-T võrgus olevad piiriületuspunktid on ülekoormatud. Need peaksid asuma TEN-T piiriületuspunktidele võimalikult lähedal.
8. **Rohelise koridori piiriületuspunktid peaksid olema avatud kõigile kaubaveokitele**, sealhulgas kõigile raske- ja kergsõidukitele ning olenevalt olukorrast rongidele ja laevadele.
9. Komisjon tunnustab, et mõned liikmesriigid soovivad selles kriisis eelistada teatavaid kaubaveoliike. Võttes aga arvesse tarneahelate keerukust ja vajadust tagada kõigi kaupade vaba liikumine, **peaks mis tahes liiki kaupu vedavatel sõidukitel olema võimalik kasutada roheline koridori piiriületuspunkte**. Komisjon on valmis vajaduse korral uurima, kas on vaja täiendavaid meetmeid teatavate kaubakategooriate prioriseerimiseks, tuginedes ka riigi tasandil parimatele tavadele, kuid rõhutab, et liikmesriigid peaksid tegema kõik endast oleneva, et tagada *kõigi* kaupade liikumine. Erakorralistele veoteenustele tuleks anda alati eesõigus.
10. Rohelise koridori piiriületuspunktides **tuleks teha menetlusi nii vähe kui võimalik ja nii palju kui üksnes rangelt vajalik**. Kaubaveokijuhtidelt ei tohiks nõuda muid dokumente kui nende isikut tõendav dokument, juhuluba ja vajaduse korral tööandja kiri standardvormil (lisa 3). Elektrooniliselt esitatud/kuvatud dokumente tuleks käsitada piisavana.

⁽²⁾ Käesolevas teatises esitatud kaubaveopõhimõtteid kohaldatakse *mutatis mutandis* jäätmesaadetiste suhtes, mida edastatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 1.7.2006, lk 1).

⁽³⁾ <https://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/site/en/maps.html>

⁽⁴⁾ Vt 1. lisa ja veebis avaldatud teavet: TEN-T võrgu sisepiiridel asuvad piiriületuspunktid maanteedel

11. Sõltuvalt olemasolevast taristust võib liikluse sujuvuse tagamiseks **teha tervisekontrolli enne või pärast sisepiiri**. Liikmesriigid peaksid koordineerima tervisekontrollide tegemist ainult ühel pool piiri, et vältida tegevuse dubleerimist ja ooteaegu. Tervisekontroll peaks põhimõtteliselt põhinema kehatemperatuuri elektroonilisel mõõtmisel, välja arvatud juhul, kui sama kiired, kuid tõhusamad meetodid muutuvad kättesaadavaks.
12. **Muud dokumentide ja veoste kontrollid**, näiteks teeäärsed kontrollid, peaksid olema minimaalsed ega tohiks ületada tavapärast taset, et tagada kaupade vaba liikumine ja vältida täiendavaid viivitusi.
13. **Tervise- ja muud kontrollid** tuleks teha võimalikult kiiresti ning seetõttu ei peaks juhte kohustama nende tegemiseks sõidukist lahkuma.
14. **Riiklikud kontaktpunktid**, mis loodi transpordiministrite 18. märtsi telekonverentsil, peaks tegema omavahel koostööd, et tagada nn rohelise koridori piiriületuspunktide tõhus toimimine. Komisjon on loonud platvormi, et anda teavet liikmesriikide võetud asjakohaste kriisitranspordimeetmete kohta. ⁽⁵⁾.
15. Ühendkuningriigi (keda käsitatakse kuni üleminekuperioodi lõpuni ELi liikmesriigina), ELi mittekuuluvate naaberriikide, EMP riikide, Šveitsi, Lääne-Balkani riikide ja majanduspiirkondade ning liidu elanikkonna kaitse mehhanismis osalevate riikide, eelkõige laiendatud üleeuroopalise transpordivõrguga seoses koostööd tegevate riikide ametiasutustel palutakse teha tihedat koostööd ELi kontaktpunktide võrgustikuga. See on oluline kõigi vajalike menetluste täielikuks ühtlustamiseks, et tagada kõikide kaupade liikumine nii nendesse riikidesse kui ka transiidi ühest ELi osast (või kõnelusest suuremast riikide rühmast) teise. Komisjon teeb tihedat koostööd ka transpordiühenduse alalise sekretariaadiga, et hõlbustada meetmete koordineerimist ja rakendamist ELi ja Lääne-Balkani kuue riigi vahel. Ilma et see piiraks kaupade või transporditöötajate erikontrolli, mis kuulub olemuslikult ja üldjuhul ühtse turu, tolliliidu või Schengeni ala välispiiride ületamise juurde, peaksid liikmesriigid sellistel välispiiridel võimalikult ulatuslikult kohaldama käesolevas teatises sätestatud rakendussuuniseid.
16. Liikmesriigid peaksid kogu oma territooriumil ajutiselt **peatama kõik sõidupirangud** (nädalalõpukeelud, öised keelud, keelud eri valdkondades jne) kaupade autoveol. Nende sõidukeeldude peatamine aitab liiklust sujuvamaks muuta.
17. Liikmesriigid peaksid tagama, et peamistel transporditeedel on transporditöötajate jaoks olemas vajalikud sanitaarruumid, toiduvarud ja toitlustusteenused. Kuna on tõenäoline, et teekonnal asuvad majutuskohad ei ole avatud, ning selleks, et piirata kokkupuudet nakkusega, peaksid liikmesriigid määruse (EÜ) nr 561/2006 ⁽⁶⁾ artikli 14 alusel kaaluma võimalust peatada võimalikult kiiresti transporditöötajatele kehtestatud keeld veeta puhkeperioode sõidukikabiinis. Kuna probleemne olukord püsib, kaalub komisjon soodsalt liikmesriikide taotlusi erandite kehtivuse pikendamiseks üle 30 päeva.
18. Komisjon kutsub liikmesriike üles looma ohutuid **transiidikoridore**, et võimaldada erasõidukijuhtidel ja nende kaasreisijatel (näiteks tervishoiu- ja transporditöötajad), samuti kõigil kodumaale naasvatel ELi kodanikel, olenemata kodakondsusest, liikuda üleeuroopalises transpordivõrgus otse ja eelisjärjekorras läbi asjaomase riigi mis tahes suunas, pidades samas silmas vajadust rangelt järgida kindlaksmääratud marsruuti ja teha nõutavaid minimaalseid puhkepause. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et neil on vähemalt üks lennujaam, mis on avatud repatrieerimislendudele ja rahvusvaheliste abilendudele.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/transport/coronavirus-response_en; kontaktandmed: EU-COVID-TRANSPORT@ec.europa.eu

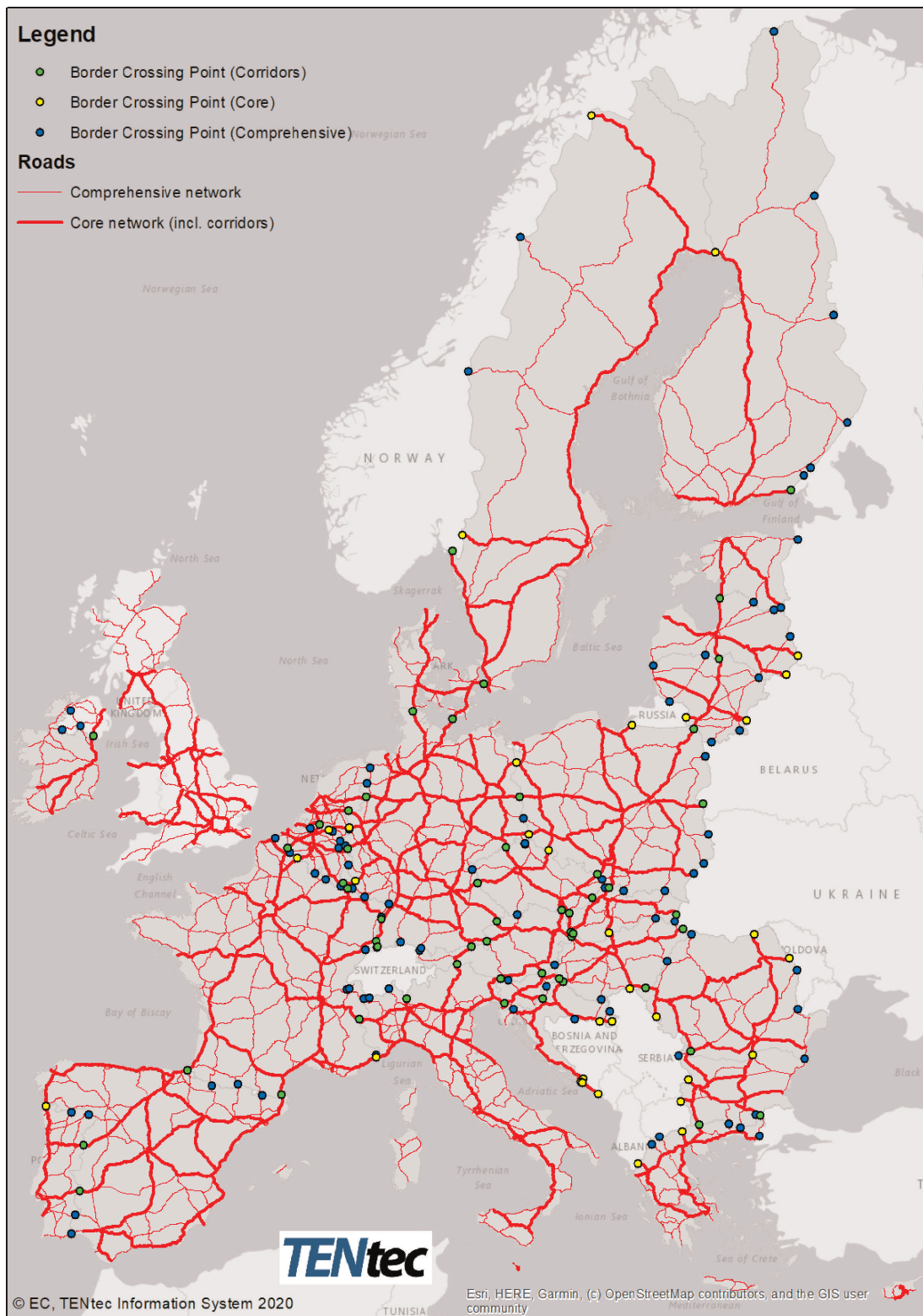
⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autoveodisid käsitlevate sotsiaaloigusnormide ühtlustamist ja millega muudetakse nõukogu määrusi (EMÜ) nr 3821/85 ja (EÜ) nr 2135/98 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3820/85 (ELT L 102, 11.4.2006, lk 1).

2. Transporditöötajatele ettenähtud eeskirjade kohaldamine nende töötajate vajadustele kohandatuna

19. Osana üldisest jõupingutusest säilitada olulised transpordivood, peaksid liikmesriigid võtma meetmeid, et tagada kõigi rahvusvaheliste veoliikidega seotud töötajate, näiteks sõidukijuhtide, meremeeste, pilootide, meeskonnaliikmete, vagunijärelevaatajate, hooldustöötajate jt vaba liikumine ELis.
20. Eelkõige **tuleks loobuda sellistest eeskirjadest nagu reisipiirangud ja sümptomiteta transporditöötajate kohustuslik karantiin**, piiramata seejuures pädevate asutuste õigust võtta proportsionaalseid ja spetsiaalselt kohandatud meetmeid nakkusohu minimeerimiseks. Näiteks peaksid liikmesriigid loobuma nõudest kohustada sümptomiteta transporditöötajaid esitama arstitõendi, mis tõendab, et nad terved. Niisugune nõue oleks ebaproportsionaalne ja vähese väärtusega, arvestades et isik võib pärast sellise tõendi väljastamist nakatuda, seejuures sümptomeid ilmutamata, ning kuna võimalus arstiabi saada on COVID-19 puhangu tõttu juba piiratud.
21. Töötajaid ei tohiks takistada sisepiiri ületamast, et nad saaksid täita oma transpordiülesandeid, mistõttu **tuleks rahvusvaheliselt tunnustatud kutseoskuse tunnistusi pidada piisavaks tõendiks selle kohta, et töötaja tegutseb rahvusvahelise transpordi alal**. COVID-19 puhangu ajal tuleks neid tunnistusi pidada ajutiselt kehtivaks mõistliku aja jooksul pärast nende kehtivusaja lõppu.
22. Vajaduse korral, näiteks kui töötajal ei ole rahvusvaheliselt tunnustatud kutseoskuse tunnistust (nt kaubikujuhid) või kui tunnistuse kehtivus on lõppenud, võib liikmesriik nõuda, et ta esitaks tööandja kirja, mis tõendab tema heausksust, ning asjakohased isikut tõendavad dokumendid, enne kui tal lubatakse sisepiir töösannetega seoses ületada. Komisjon aitab sellele protsessile kaasa, koostades kirja näidise (3. lisa).
23. Kui riiklikud ametiasutused peavad seda vajalikuks, peaks transporditöötajate tervisekontroll põhinema peamiselt kehatemperatuuri elektroonilisel mõõtmisel. Sõidukijuhtide kehatemperatuuri ei tohiks üldjuhul samal päeval kontrollida rohkem kui kolm korda. Kui transporditöötajal on palavik ja piirivalveasutus leiab, et tal ei tohiks lubada reisi jätkata, peaks transporditöötajal olema võimalus saada asjakohaseid tervishoiuteenuseid. Kõnealuses liikmesriigis peaksid olema sobivad rajatised, kus sõidukeid on võimalik ajutiselt hoida seni, kuni saabuvad asendusjuhid.
24. Samuti soovib komisjon kasutada meetmeid, et tagada parem hügieen lennujaamades, sadamates, raudteejaamades ja muudes maismaatranspordi sõlmpunktides. Tuleks kaaluda ka esmatähtsaid ülesandeid täitvate töötajate määramist transpordisõlmedes, samuti meetmete võtmist desinfitseerimise tagamiseks jne. Tuleks järgida 2. lisa osutatud soovitusi transporditöötajate ohutuse tagamiseks.
25. Selleks et tagada kaupade ja materjalide, eelkõige värskete toidu, hädavajalike toiduainete, elusloomade, sööda, põllumajandustootmises kasutatavate sisendite, ravimite, sh veterinaarravimite, isikukaitsevahendite ja inimpäritoluga ainete ning nende protsesside jätkumiseks vajalike tootmissisendite järjepidev transport, tuleks hädavajalike ja oluliste tarneahelateenuste osutajaid ja transporditöötajaid kõigi transpordiliikide osas pidada üheks prioriteetseks rühmaks isikukaitsevahendite, näiteks desinfitseerimistoodete ja kinnaste jaotamisel ja eraldamisel (pärast seda, kui rangelt meditsiinilised vajadused on rahuldatud).
26. Liikmesriigid peaksid tegema koostööd, et hõlbustada nende transporditöötajate repatrieerimist, kelle leping on lõppenud, ja andma neile kodumaale jõudmiseks vajalikku abi.
27. Kõiki eespool nimetatud põhimõtteid tuleks kohaldada ka kolmandate riikide kodanike suhtes, kui nende tegevus on hädavajalik kaupade vabaks liikumiseks ELis ja ELi.

1. LISA

Piiriületuspunktid TEN-T maanteevõrgus*

* Selgitus: roheline – piiriületuspunkt transpordikoridorides; kollane – piiriületuspunkt põhivõrgus; sinine – piiriületuspunkt üldvõrgus; peen punane joon – üldvõrk; jäme punane joon – põhivõrk (k.a transpordikoridorid)

2. LISA

Soovitused kaubavedudega seotud sõidukijuhtidele ja asjaomastele transpordiga seotud ettevõtjatele ning pädevatele asutustele seoses COVID-19 puhanguga

Käesolevad soovitused ei piira vajadust järgida konkreetseid hügieeni-, suhtlemisdistantsi hoidmise ega muid nõudeid, mille riiklikud ametiasutused on oma territooriumil kehtestanud.

- Suhtlemisdistantsi hoidmine peaks olema kohustuslik ja sõidukijuhid peaksid võimalikult palju vältima veokikabiinist lahkumist sotsiaalseks suhtluseks.
- Tööandjad peaksid sõidukijuhtidele tagama saneeriva/desinfitseeriva pesugeeli ja seebi.
- Tööandjad peaksid teavitama sõidukijuhte käesoleva lisa soovitustest.
- Soodustada tuleks digitaalsete dokumentide kasutamist ja tööandjad peaksid tegema kõik võimaliku, et varem saata dokumendid ettevõtjatele, kui nad teavad, et neid dokumente võidakse nõuda peale- ja mahalaadimispunktides.
- Kui sotsiaalset suhtlust ei ole võimalik vältida, peaksid juhid kandma sobivaid kaitsevahendeid, näiteks kindaid.
- Veokikabiin tuleks desinfitseerida enne iga uut kasutuskorda (nt kui sõidukit juhib teine juht või transpordisõlme töötaja).

Peale- ja mahalaadimiskohtades

- Peale- ja mahalaadimiskohtades peaksid juhid jääma võimaluse korral veokikabiini.
- Peale- ja mahalaadimisega peaksid võimalikult palju tegelema kaupu vastu võtva / välja saatva ettevõtja töötajad. Kui sõidukijuhid peavad peale- ja mahalaadimise üle valvama, peaksid nad olema teistest töötajatest ohutus miinimumkauguses ja kandma olemasolevaid kaitsevahendeid, näiteks kindaid.
- Ettevõtja peaks kõik veodokumendid võimaluse korral saatma eelnevalt elektrooniliselt. Kui peale- ja mahalaadimispunktides vahetatakse füüsilisi dokumente, soovitatakse sõidukijuhtidel/töötajatel kanda kindaid, kasutada antibakteriaalset kätegeeli või kohe pärast dokumentide vahetamist pesta käsi seebi ja veega.

Vahe- ja puhkeajad

- Sõidukijuhid peaksid teel tehtavate vahe- ja puhkepauside ajal hoidma suhtlemisdistantsi. Sel ajal on soovitatav vältida tihedaid suhteid teiste inimestega (juhid, parklatöötajad jne).
- Nii palju kui võimalik, tuleks süüa vabas õhus teistest inimestest eemal või veokikabiinis. Kui peatuskohtades pakutakse toitlustusteenust, on soovitatav mitte süüa restoranis/kohvikus, vaid pigem tellida toit kaasa ja süüa teistest inimestest eemal.

Kontrollimise ajal ja ootejärjekorras piiril

- Üldjuhul ei tohiks sõidukijuhte kohustada kontrollimiseks veokikabiinist lahkuma.
- Dokumentide kontrollimisel tuleks paberdokumente vahetada ohutust miinimumkaugusest. Kui sõidukijuhid peavad täitma dokumente, peaksid riiklikud kontrolliametnikud laskma seda teha veokikabiinis.
- Kui vahetatakse või kontrollitakse füüsilisi dokumente, tuleks võimaluse korral kasutada antibakteriaalset kätegeeli või pesta käsi vee ja seebiga. Sõidukijuhtidel/töötajatel soovitatakse kanda kindaid, kasutada antibakteriaalset kätegeeli või kohe pärast dokumentide vahetamist pesta käsi seebi ja veega.

3. LISA

Rahvusvahelise transpordi töötaja tunnistuse vorm**Rahvusvahelise transpordi töötaja tunnistus****Käesolevaga kinnitatakse, et järgmine isik:**

ees- ja perekonnanimi:

sünnikuupäev:

elukoht:

tegutseb rahvusvahelise transpordi valdkonnas järgmisel ametikohal:*

- raske kaubaveoki juht
- bussijuht
- reisilennuki meeskonna liige
- vedurijuht
- rongimeeskonna liige
- rongikoostaja/vagunijärelevaataja
- laevakapten/kipper
- laevameeskonna liige
- maanteeameti töötaja
- kuni 9kohalise sõiduki juht, kes veab ühte eespool nimetatud kategooriasse kuuluvaid töötajaid, töötab sama tööandja juures, veab neid töökohta või sealt tagasi ning teeb selliste vedudega seotud tühisõite

* Märkige ristiga

Koht, kuupäev:

Ettevõtja/asutuse/organisatsiooni nimel (Nimi ja allkiri):
